

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет педагогічний

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

«ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітня програма “Соціальна педагогіка”
Спеціальність І 11- Дитячі та молодіжні служби
Галузь знань І – Охорона здоров’я та соціальне забезпечення

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “26”серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва освітнього компонента	Психологія особистості
Викладач (-і)	Дідух Ірина Ярославівна, кандидат педагогічних наук, доцент
Контактний телефон викладача	0991890469
Е-mail викладача	iryna.didukh@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до узгодженого графіка протягом навчального семестру. Також консультації у день проведення лекцій чи практичних занять. Можливі консультації через Інтернет ресурси за попередньою домовленістю. Обговорення індивідуально вибраних студентом питань з тематики лекційного курсу та самостійної роботи
2. Анотація до освітнього компонента	
Програма вивчення вибіркової дисципліни «Психологія особистості» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Соціальна педагогіка» підготовки бакалаврського освітнього рівня. На сучасному етапі дуже велика роль надається теоретичному обґрунтуванню вивчення психології особистості, але не завжди особистість ознайомлюється та застосовує на практиці набуті знання. Тому для нас дуже важливо дати уявлення студентам про методики дослідження психології особистості, ознайомити з найважливішими теоріями вивчення психології особистості.	
3. Мета та цілі освітнього компонента	
Мета навчальної дисципліни: ознайомити студентів з основними сучасними тенденціями у розвитку сучасних психологічних уявлень про особистість, ключовим змістом теоретичних зарубіжних та вітчизняних концепцій особистості, найбільш важливими експериментальними фактами, сформувати у студентів уявлення про психологію особистості як теоретичну та практичну галузь знань, спрямовану на дослідження закономірностей формування та розвитку людини в природі, суспільстві та на індивідуальному життєвому шляху. Мета дисципліни полягає у висвітленні основних психологічних підходів до розуміння особистості, що є актуальними на сучасному етапі.	

Завдання:

- ознайомлення з основними психологічними підходами і концепціями щодо сутності та структури особистості;
- аналіз умов становлення, функціонування і розвитку особистості;
- висвітлення можливостей застосування набутих знань у подальшій професійній діяльності;
- ознайомлення з методиками діагностики індивідуально-психологічних якостей особистості;
- розкриття процедур особистісного самопізнання та саморозвитку.
- аналіз змісту основних підходів, теоретичних концепцій щодо сутності і структури особистості;
- виявлення умов становлення, функціонування і розвитку особистості;
- висвітлення можливостей застосування теоретичних ідей у психологічній практиці.

Багато уваги приділяється висвітленню особливостей ціннісно-мотиваційної сфери особистості, яка є центральною ланкою, що визначає своєрідність складних структур особистості.

Поглибленню і закріпленню знань сприятиме вивчення психологічних підходів до аналізу особистості згідно із списком рекомендованої літератури.

З метою поглиблення і закріплення знань крім програмного матеріалу дисципліни тут передбачено виконання контрольної роботи і перевірку знань за питаннями для самоконтролю.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність – Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі соціальної роботи в процесі професійної діяльності, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідних наук та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії базових понять

соціально-педагогічної діяльності.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; вміння

виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 12. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК-15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її

напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

У ході опанування навчальним матеріалом курсу «Психологія розвитку людини» студенти набувають загальних і професійних компетентностей:

- здатність до виокремлення прикладної психологічної проблеми, визначення її детермінації та шляхів розв'язання;
- здатність до аналізу своєї особистості як майбутнього професіонала та визначення шляхів її саморозвитку й вдосконалення;
- аутопсихологічну компетентність;
- здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку;
- спроможність діяти з соціальною відповідальністю та громадською свідомістю;
- соціально-перцептивні компетенції;
- спрямованість на розкриття особистісного потенціалу та самореалізацію.

Програмні результати навчання:

РН 1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування

професійних завдань і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та

явищами.

РН 3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи,

інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.

РН 5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин,

обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

РН 13. Використовувати методи соціальної діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів.

У результаті засвоєння дисципліни студенти повинні знати основні підходи до розуміння особистості, розроблені в основних напрямках психологічної науки (психоаналіз, біхевіоризм, когнітивна психологія, гештальтпсихологія, гуманістична психологія тощо), уміти інтегрувати набуті знання з метою кращого розуміння особистості, застосовуючи їх

для пояснення і прогнозування особистісного розвитку.

У результаті вивчення курсу студент повинен знати:

- теоретико-методологічні засади та принципи, завдання, проблеми та методи психології особистості;
- категоріально-понятійний апарат психологічної науки у проблемному полі психології особистості, її специфіку та закономірності функціонування у

сфері суспільних відносин та поведінки;

- психологічну структуру особистості за різних наукових концепцій і теорій, індивідуальні та соціально-психологічні закономірності проявів особистості у поведінці й діяльності;

- психологічні чинники, які зумовлюють особливості поведінки та діяльності особистості. У результаті засвоєння дисципліни студенти оволодівають уміннями та навичками:

- інтегрувати набуті знання з метою кращого розуміння особистості;

- застосовувати набуті знання для пояснення і прогнозування особистісного розвитку, поведінки особистості;

- професійно-психологічної спостережливості, складання психологічного портрету;

- психологічної діагностики й аналізу проявів особистості у поведінці й діяльності;

- діагностувати психологічні якості й особливості особистості

5. Організація навчання

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	Загальна кількість годин 30
лекції	12
семінарські заняття	18
самостійна робота	60

Ознаки освітнього компонента

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
5	I 11- Дитячі та молодіжні служби	3	вибіркова

Тематика освітнього компонента

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Особистість як об'єкт психологічних досліджень.	2		2
Тема 2. Базові категорії психології особистості: індивід, особистість,			4

індивідуальність.			
Тема 3. Історія розвитку уявлень про особистість. Людина та її місце в різних системах. Системний та історико-еволюційний підхід до особистості.	2	2	2
Тема 4. Психодинамічний напрямок у теорії особистості.		2	2
Тема 5. Диспозиційний напрям у психології особистості.	2		4
Тема 6. Когнітивний підхід до особистості		2	6
Тема 7. Гуманістичний напрям у психології особистості	2		6
Тема 8. Індивідуально-психологічні властивості особистості	2		4
Тема 9. Соціально-психологічна характеристика особистості		2	6
Тема 10. Самосвідомість особистості Психологічна сутність самосвідомості.		2	4
Тема 11. Особистість у професії соціального працівника. Професійна ідентичність, рольові конфлікти	2	2	6
Тема 12. Мотиваційно-потребова сфера(потреби, мотиви, цінності)		2	4
Тема 13. Психологія міжособистісного спілкування. Соціальні ролі, бар'єри, емпатія		2	4
Тема 14. Саморозвиток і професійне становлення. Рефлексія, саморегуляція, розвиток компетентностей.		2	6
ЗАГАЛЬНА К-ТЬ	12	18	60

6. Система оцінювання освітнього компонента

Загальна система оцінювання освітнього компонента	Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
	Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
	Індивідуальне завдання	5
	Семінарське/практичне заняття	25
	Самостійна робота	10
	Контрольна робота	10
	Залік	50
	Максимальна кількість балів	100
Вимоги до письмових робіт	Підсумкова контрольна робота з дисципліни відображає рівень розвитку у студентів вмінь та навичок аналізувати, диференціювати, систематизувати та узагальнювати прослуханий та вивчений матеріал;	

орієнтуватися в сучасній науковій літературі та здійснювати самостійні пошуково-методичні розвідки з дисципліни. Виконання контрольної роботи передбачає письмове розв'язання завдань за відповідним варіантом або виконання тестових завдань. Кожен варіант включає завдання з тематики, визначеної навчальною програмою з дисципліни, за якою пишеться контрольна робота. За умови виконання контрольної роботи у письмовому вигляді, її зміст та оформлення повинні задовольняти наступним вимогам: - формалізовані завдання мають бути рівнозначної складності, розв'язання яких потребує уміння застосовувати інтегровані знання програмного матеріалу дисципліни, на виконання яких необхідно до двох академічних годин (одна пара); - усі завдання контрольної роботи повинні мати професійне спрямування, а їх вирішення – вимагати від студентів не розрізнених знань окремих тем і розділів, а їх інтегрованого застосування. При їх вирішенні студент повинен продемонструвати не лише репродуктивну, а творчу, розумову діяльність.

Критерії оцінки підсумкової контрольної роботи: 5 балів «відмінно» - студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей на контрольні запитання, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань.

4 бали «добре» - студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час письмових відповідей на контрольні запитання, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

3 бали «задовільно» - студент загалом володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час письмових відповідей на контрольні запитання, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

1-2 бали «незадовільно» - частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час письмових відповідей на контрольні запитання, допускаючи при цьому суттєві помилки. 0 балів - завдання відсутнє.

Критерії оцінки тестового завдання : 5 балів «відмінно» - студент дав не менше 90% правильних відповідей;

4 балів «добре» - студент дав не менше 70%

	правильних відповідей; 3 балів «задовільно» - студент дав не менше 50% правильних відповідей; 2 бали «незадовільно» - студент дав менше 50% правильних відповідей; 0 балів - завдання відсутнє За умови проведення екзамену у вигляді тесту, його зміст та оформлення повинні задовольняти вимоги: - пакет тестових завдань повинен мати не менше двох варіантів. Кожен варіант повинен містити 40 завдань тестової форми, відповіді на які вимагають знань з усього курсу, термін виконання яких знаходиться в межах однієї академічної години. Неприпустимі plagiat та списування. Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення.
Семінарські заняття	На кожен семінар студенти повинні прочитати необхідну навчальну та наукову літературу, законспектувати необхідні цитати, які дають відповіді до семінарських питань, вивчити відповідний матеріал із підручників, виконати практичні завдання (зазначено біля кожного семінарського заняття). В оцінюванні усних чи письмових відповідей та тестових завдань враховується: повнота знань (чи знає студент матеріал з даної теми в загальному аспекті); якість знань (як глибоко розуміє студент теоретичний і практичний зміст усіх понять; наскільки свідомо було засвоєно основні поняття й правила); вміння застосовувати набуті знання до розв'язання практичних завдань; знання основних положень стандартів, правильність використання термінології; вміння викласти засвоєний матеріал правильною літературною мовою. Максимальна оцінка за відповідь на занятті – 5 балів, загальна сума балів за всі заняття – 25 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань. Вчасно виконано самостійну роботу та написана контрольна робота. Зарахування пропущених занять без поважних причин відбувається впродовж наступних двох тижнів після пропущеного заняття за допомогою методів усного опитування чи тестування).
Підсумковий контроль	Залік у формі тестів на дистанційній платформі.
7. Політика освітнього компонента	
При організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника студенти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до: Положення про самостійну роботу	

[студентів; Положення про організацію освітнього процесу; Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів; Положення про практику студентів; Положення про рейтингову систему оцінювання знань; Положення про академічну доброчесність; Положення про екзамени та заліки; Положення про укладання та контроль за виконанням договору про надання освітніх послуг; Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти.](#)

Також неприпустимі плагіат та списування.

Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове.

Пропуски практичних занять відпрацьовуються наступним чином: опрацювання теми, а також виконання вправ із теми.

Якщо студент пропустив (не відпрацював) більше 50% занять, він повинен скласти тести (Тести) і тільки за цієї умови буде допущений до складання заліку.

Обов'язковим є для отримання допуску до екзамену відвідування більш 50% занять, написання контрольної роботи та виконання самостійної роботи, ксер.

На заняттях потрібно бути активними, творчими, не боятися запитувати та відстоювати свою думку.

Неформальна освіта: студент може отримати додаткові 5 балів за сертифікати відповідні освітньому компоненту – включають до балів самостійної роботи.

8. Рекомендована література

Базова література:

1. Варій М.Й. Психологія особистості : навч. посіб. / М.Й.Варій. – К. :Центр учбової літератури, 2008. – 592 с.
2. Копець Л.В. Психологія особистості : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л.В.Копець. – К. :Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2007. – 460 с.
3. Москалець В.П. Психологія особистості : навч. посіб. / В.П.Москалець – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 262 с.
4. Психологія особистості : словник - довідник / за ред. П.П. Горностая, Т.М. Титаренко. – К. : Рута, 2001. – 320 с.
5. Рибалка В.В. Теорії особистості у вітчизняній психології : навч. посіб. / В.В. Рибалка. – К. : ІПППО АПН України, 2006. – 530 с.
6. Семиченко В. А. Психологія особистості. — К.: Вид. О. М. Ешке, 2001. — 427 с.

Додаткова:

1. Бех І. Д. Категорія становлення в контексті розвитку “Образу-Я” особистості / І. Д. Бех // Педагогіка і психологія. – 1992. – № 3. – С. 9-21.
2. Гуменюк О. Є. Психологія Я-концепції : навч. посіб. / О. Є. Гуменюк. – Тернопіль : Економічна думка, 2004. – 310 с.
3. Моргун В. Ф. Концепція багатовимірного розвитку особистості та її застосування / В. Ф. Моргун // Філософська і соціологічна думка. – 1992. – № 2. – С. 27-40.
8. Психологія особистості : словник-довідник / за ред. П. П. Горностая, Т. М. Титаренко. – К. : Рута, 2001. – 320 с.
9. Семиченко В. А. Психологія особистості / В. А. Семиченко. – К. : Видавець

Ешке О.М., 2001. – 427 с.

10. Титаренко Т. М. Життєвий світ особистості: у межах і за межами буденності / Т. М. Титаренко. – К.: Либідь, 2003. – 376 с.

11. Шевцова О. М. Психологічний супровід професійно-особистісного розвитку вчителя в умовах інноваційної діяльності : наук.-метод. посіб. / О. М. Шевцова. – К. : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2015. – 128 с.

Адреси бібліотек:

1. Наукова бібліотека Карпатського національного університету ім. Василя Стефаника – Шевченка 57, 1 поверх Гуманітарного корпусу.

2. Бібліотека педагогічного факультету. С. Бандери, 1. 8 поверх.

Викладач - Дідух Ірина Ярославівна,
кандидат педагогічних наук, доцент, доцент
кафедри соціальної педагогіки та соціальної
роботи